

слово Ukraine символами хімічних елементів... або інші змістовні слова» (посилання <http://surl.li/qipzn>). А ще — можна закохатися у хімію, якщо оточити себе речами з хімічним підґрунтям: сувенірною акриловою періодичною системою (посилання <http://surl.li/qiqdq>), годинником з 12-ма хімічними елементами (посилання <http://surl.li/qiqep>), сумкою з ПСХЕ (посилання <http://surl.li/qiqfg>) або хімічним кубиком Рубіка (посилання <http://surl.li/qiqgh>).

Популяризація науки через зростання зацікавленості періодичною системою збільшує кількість учнів, що проявляють інтерес до науки хімії. Науковці, викладачі природничо-математичних предметів, як носії наукових знань, зацікавлені в їх збереженні, розвитку й примноженні, розуміють, що створення наукового контенту на платформі YouTube сприяє створенню іміджу хімії, як цікавої науки.

Список використаної літератури

1. Трубочаніна О. Зрозуміти ХІМІЮ як інструмент школяра. Педагогічний вісник Поділля. 2023. №2. С. 66–69.
2. Трубочаніна О. Інформаційно-освітній простір: застосування сервісів динамічних та інтерактивних систем хімічних елементів. Інноваційні практики наукової освіти: Матеріали III Всеукр. науково-практ. конф., м. Інститут обдарованої дитини НАПН України, Київ, 6 груд. 2023 р. С. 753–758.

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧОГО ЦИКЛУ

Феоктістова С. В.

Комунальний заклад «Розсошенська гімназія Щербанівської сільської ради Полтавського району Полтавської області

Ефективність освіти в сучасній школі залежить від уміння вчителя правильно вибрати методи і прийоми навчання для кожного уроку.

Сьогодні основні методичні інновації пов'язані із застосуванням інтерактивних методів навчання. Суть такого навчання полягає в тому, що навчальний процес повинен бути організований таким чином, щоб усі учні були залучені в процес [1].

Інтерактивні методи навчання спонукають до активної розумової і практичної діяльності, допомагають створити комфортні умови, за яких усі учні активно взаємодіють, кожен з них відчуває себе успішним, а вчитель і учень рівноправні суб'єкти навчання [4].

На уроках природничого циклу часто використовую «Мозковий штурм». Це найкращий спосіб створювати нові ідеї, шукати нетрадиційні шляхи вирішення проблем, організовуючи колективну розумову діяльність класу. Учні творчо засвоюють матеріал, знаходять зв'язки між теорією і практикою. Також вважаю доцільним використання таких методів навчання: круглий стіл (учні ставлять обґрунтовані питання з теми, що обговорюється, аргументують підходи до їхнього вирішення), дискусія, ситуаційний аналіз (учні ознайомлюються з описом проблеми, самостійно аналізують ситуацію, висловлюють власні) [2].

З метою підвищення ефективності уроку проводжу комбіновані уроки, уроки-заліки, уроки-семінари, уроки-консультації, тощо, з використанням сучасних технологій: «мікрофон», «навчаючи-вчуся», рольові ігри, «ажурна пилка», тощо. Кожен урок, вважаю доцільним, завершувати використанням методу «Мудра порада» або «Коло висновків» [6].

Велику роль в удосконаленні педагогічного процесу та розвитку творчих здібностей учнів відіграє використання методу проєктів.

На уроках природничого циклу має сенс розумне поєднання фронтальної, індивідуальної та групової форм роботи. При вивченні нового матеріалу домінує фронтальна робота, при вивченні окремих тем можлива і групова, й індивідуальна форми роботи, а при проведенні уроків-заліків, уроків-семінарів найбільш ефективною формою є групова [6].

Практичні роботи проводжу за методом «два – чотири - всі разом». Учні в парах отримують конкретне завдання, певний час працюють над ним, потім об'єднуються в четвірки і обговорюють результати роботи. Консультант кожної четвірки має представити результати, пояснити етапи роботи.

Після групової роботи учні краще засвоюють розв'язування вправ, переглядають своє відношення до тренувальних вправ, які при фронтальній формі роботи сприймаються пасивно.

У ході групового навчання в учнів виробляється правильне розуміння ролі самоперевірки, вони оволодівають методами її проведення в конкретних ситуаціях.

Таким чином, використання колективних та групових форм організації учнів на уроках природничого циклу сприяє розвитку самостійності, активності учнів різного рівня реальних навчальних можливостей [3].

Вчитель повинен здійснювати індивідуальний підхід до учнів, а також вивчати психологічні особливості дітей. Це дозволяє вчителю використовувати, творчі здібності учня та його обдарованість, формувати навички самостійного оволодіння знаннями [6].

Активна розумова діяльність учня - це передумова для формування глибоких та міцних знань та розвитку творчого мислення, коли учень стає співучасником навчально-пізнавального процесу.

Для успішної роботи проводжу тестування учнів на початку навчального року, щоб визначити базу знань учня. За результатами тестів планується індивідуальна робота з кожним учнем.

На уроках, зорієнтованих на особистість, використовую такі прийоми та методи: опитування біля дошки (гарна відповідь); опитування ланцюжком (для створення логічного, розгорнутого повідомлення); тихе опитування (бесіда з одним або декількома учнями), інші зайняті роботою; робота в групах (при повторенні та узагальненні); скласти конспект по заданій темі одним, а іншим - практичні завдання; створюються групи для творчих завдань; взаємне опитування.

Для підвищення інтересу до предмета використовую термінологічні диктанти, які є однією із форм активної, самостійної роботи учнів.

Також розвитку пізнавальної активності учнів сприяють гуртки та виховні заходи з різноманітних тем по основам здоров'я. Це емоційне спілкування, яке збагачує ерудицію та формує інтелект учнів.

Під час виконання завдань підвищеної складності в учнів виробляються навички дослідницької діяльності, підвищуються їх логічні можливості, розвивається кмітливість, просторове уявлення, пам'ять та увага. Підвищується інтерес до предмету [5].

Таким чином, інтерактивне навчання – це така форма пізнавальної діяльності, яка створює комфортні умови для навчання учня, за яких учень розвиває свої здібності і нахили, виробляє навички спільної роботи в групі, колективі, відчуває свою необхідність, набуває впевненості та формує комунікативні компетентності. Під час інтерактивного навчання

учень стає не об'єктом, а суб'єктом навчання, він відчуває себе активним учасником подій і власної освіти та розвитку. Це забезпечує внутрішню мотивацію навчання, що сприяє його ефективності. Завдяки ефекту новизни та оригінальності інтерактивних методів зростає цікавість учнів до процесу навчання [5].

Список використаної літератури

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. / І. М. Дичківська. – К.: АВ, 2004 – С. 7–23.
2. Мельниченко Л. І. Використання інтерактивних технологій на уроках хімії / Л. І. Мельниченко. – 2010. – №5. – С. 5–12.
3. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Наук.-метод. посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2004. – С. 8–24.
4. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Наук.-метод. посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2006. – 192 с.
5. Придатко О. В. Дослідження ефективності та аспекти впровадження інтерактивних засобів навчання в організацію навчального процесу. Збірник наукових праць / О. В. Придатко, А. Г. Ренкас. Львів, 2010.
6. Фартушина І. О. Форми та методи інтерактивного навчання на уроках хімії / І. О. Фартушина – 2007. – №4. – С. 5–25.

АКТИВНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ РОЗВИВАЮЧОГО НАВЧАННЯ

Хмеловська Н. А.

Комунальний заклад освіти «Середня загальноосвітня школа №2» Дніпровської міської ради

Анотація. Стаття присвячена активним методам навчання хімії у загальноосвітніх навчальних закладах. У статті розглянуті елементи проблемного навчання, принцип подачі матеріалу великими порціями з використанням узагальнюючих опорних схем і таблиць, принцип оволодіння теоретичним матеріалом на високому рівні складності, принцип багатократності контролю за якістю та глибиною розумових операцій учнів. Визначено шляхи удосконалення використання активних методів навчання у процесі вивчення хімії. Вони, зокрема, забезпечуватимуть: активізацію довільної розумової діяльності учнів; їхнє цілеспрямоване залучення у процес пізнавальної діяльності, регулярну взаємодію з учителем, а також до розв'язання навчальних завдань, максимально наближених до реальних ситуацій.

Ключові слова: активні методи; проблемне навчання; колективні форми навчальної роботи, дидактичні ігри, хімія.

Головною організаційною формою навчання в середній загальноосвітній школі є урок. Проблема вдосконалення уроку чи не найважливіша проблема навчально-виховного процесу в школі. Найбільша увага при цьому приділяється насамперед пошуку нових шляхів удосконалення уроку.

Із цією метою мною розроблені науково-методичні основи змісту й організації навчання по деяких темах органічної й неорганічної хімії з використанням активних форм організації навчальної діяльності. Це, по-перше, блокова система навчання, що включає три